

Ustav Zeničko-dobojskog kantona

Polazeći od, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, izraženih opredjeljenja bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i ostalih građana Bosne i Hercegovine, principa organiziranja i ustavnog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine i njenih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Bosne i Hercegovine, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštovanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenje demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvoj slobodnog tržišta, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na osnovu člana V. 1. (4) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 20.09.1995. godine, u s v a j a

USTAV Zeničko-dobojskog kantona

I - USPOSTAVLJANJE KANTONA

Član 1.

Zeničko-dobojski kanton (u daljem tekstu: Kanton) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacije).

Član 2.

Granice Kantona utvrđene su Zakonom Federacije.

Član 3.

Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalim i građani Kantona, ostvaruju svoja suverena prava u Federaciji i Kantonu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Član 4.

Ovaj Ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštita prava i sloboda utvrđenih Ustavom Federacije.

Član 5.

Sastav svih organa u Kantonu i u općinama mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, odnosno općine, ukoliko Ustavom Federacije nije drugačije utvrđeno.

Član 6.

Službeno ime Kantona je: ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON.

Član 7.

Sjedište Kantona je u Zenici.

Član 8.

Kanton ima grb, zastavu i pečat, kao i druge simbole o kojima odluči Skupština Kantona. Za prihvatanje simbola potrebna je većina glasova u Skupštini Kantona.

Član 9.

Službeni jezici Kantona su bosanski i hrvatski jezik. Službeno pismo je latinica. Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

II - LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

Član 10.

U ostvarivanju svojih nadležnosti Kanton:

- a) poduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih u instrumentima u Aneksu Ustava Federacije i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom;
- b) ostvaruje svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini.

Član 11.

Kanton posebno poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svih izbjeglica i raseljenim osobama u mjesta i domove iz kojih su raseljeni ili izbjegli, stvara uvjete za prihvati i smještaj izbjeglica i raseljenih osoba ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te poduzima druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Član 12.

Kanton, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, poduzima mjere na ostvarivanje prava i zaštite invalida i boraca domovinskog rata i članova porodica poginulih boraca.

Član 13.

Svi sudovi, organi uprave i drugi organi kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Član 14.

Svi organi Kantona će, u okviru suradnje koju ostvaruju organi Federacije, ostvarivati suradnju sa međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III - SURADNJA SA OMBUDSMENIMA

Član 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim Ustavom će štiti ombudsmeni. Organi Kantona i općina će stvarati uvjete za rad ombudsmena i njihovih zamjenika.

Član 16.

Organi Kantona i općina će ombudsmenu, na njegov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Kantona ili općine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava i slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica, omogućiti istraživanja svih službenih dokumenata uključujući tajna kao i sudske i upravne spise i omogućiti suradnju od svake osobe uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacije, dokumenata i spisa. Kanton će ombudsmenu u izvršavanju njegovih funkcija omogućiti prisustvovanje sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima drugih organa te pristup i kontrolu svim mjestima gdje su osobe lišene slobode i zatvorene ili gdje rade. Organi Kantona i općina su obavezni razmotriti izvještaj ombudsmena i odgovoriti u roku koji on odredi.

IV - NADLEŽNOSTI KANTONALNE VLASTI

Član 17.

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Član 18.

Kanton je nadležan, ako ovim Ustavom nije drugačije određeno, za:

- a) donošenje odluka, u okviru utvrđene ekonomske politike, za podsticanje privrednog i društvenog razvoja;
- b) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme s oznakama Kantona;
- c) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguranju obrazovanja;
- d) utvrđivanje i provođenje kulturne politike;

- e) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata;
- f) utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguranja javnih službi;
- g) donošenje propisa o korišćenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje;
- h) donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i humanitarnih aktivnosti;
- i) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti;
- j) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnji;
- k) provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite;
- l) stvaranje i primjena politike kantonalnog turizma i razvoj turističkih resursa;
- lj) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima;
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi, uz odgovarajuć u konsultaciju sa općinskim vlastima.

Član 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za:

- a) jamčenje i ostvarivanje ljudskih prava,
- b) zdravstvo,
- c) politiku zaštite čovjekove okoline,
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu,
- e) socijalnu politiku,
- f) primjenu zakona i drugih propisa o državljanstvu,
- g) imigraciju i azil,
- h) turizam,
- i) korišćenje prirodnih bogatstva.

Član 20.

Nadležnosti iz člana 19. ovog Ustava mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona uz koordinaciju sa federalnom vlašću, u skladu sa odredbama Ustava Federacije ili Zakonom.

Član 21.

Kanton može, u skladu sa Ustavom Federacije i zakonom delegirati i prenijeti na federalnu vlast i općine svoje određene nadležnosti. Zakon iz prethodnog stava donosi se dvotrećinskom većinom glasova.

Član 22.

U vršenju nadležnosti iz člana 19. ovog Ustava Kanton će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica.

Član 23.

Kanton će zajedno s kantonima sa bošnjačkom većinom osnovati savjet kantona u cilju koordiniranja politike i aktivnosti u vezi sa pitanjima od zajedničkog interesa za njihove zajednice i radi obavještanja svojih predstavnika u Domu naroda Parlamenta Federacije. Savjet može osnovati koordinaciona tijela, kao što su komisije i radne grupe, radi razmjene informacija i usklađivanja aktivnosti kantona u izvršavanju njihovih nadležnosti, ali ne mogu obuhvatiti vojne ili političke dogovore. Organizacija i funkcioniranje savjeta kantona uređuje sa sporazumom između kantona, koje zaključuje Skupština Kantona.

V - STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. Zakonodavna vlast kantona

Skupština Kantona

1. Opće odredbe

Član 24.

Zakonodavnu vlast Kantona vrši Skupština koja se sastoji od jednog doma.

Član 25.

Skupština Kantona (u daljem tekstu: Skupština) sastoji se od 50 poslanika.

Član 26.

Nacionalna struktura poslanika u Skupštini odražava nacionalnu strukturu stanovništva u Kantonu.

Član 27.

Poslanici u Skupštini imaju dvogodišnji mandat.

Član 28.

Poslanike u Skupštini biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem na cijeloj teritoriji Kantona, u skladu sa Ustavom Federacije i Zakonom.

Član 29.

Prije svakih izbora, svaka registrirana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Poslanici u Skupštini biće birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova. Zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Član 30.

Svaki birač može biti biran za poslanika u Skupštini. Nespojive su funkcije poslanika u Skupštini sa funkcijom predsjednika Kantona, člana Vlade i sudija sudova u Kantonu, odnosno sa funkcijom načelnika općine i člana izvršne vlasti općine.

Član 31.

Skupština prvi put bit će sazvana najkasnije deset dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Član 32.

Skupština ima predsjedavajućeg.

Član 33.

Skupština zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njenim poslovnikom i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i odlukama.

Član 34.

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu Kantona. Kantonalni propisi mogu se objavljivati u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 35.

Naknada poslanicima Skupštine utvrđuje se Zakonom Kantona i neće se povećati ili smanjivati tokom izbornog mandata, osim za prilagođavanje troškovima života.

Član 36.

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv poslanika u Skupštini, niti poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji drugi način zbog izraženog mišljenja i datog glasa u Skupštini.

Član 37.

Skupština:

- a) usvaja Ustav Kantona,
- b) bira i smjenjuje predsjednika,
- c) bira predsjedavajućeg i druge funkcionere Skupštine,
- d) potvrđuje imenovanje Vlade Kantona,
- e) bira delegate Kantona u Dom naroda Parlamenta Federacije iz svojih redova, u skladu sa Ustavom Federacije,
- f) bira sudije kantonalnih sudova,
- g) utvrđuje nadležnost kantonalnih i općinskih sudova, u skladu sa federalnim zakonima,
- h) donosi zakone i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti,
- i) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje,
- j) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma sa državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost zakonodavnog tijela Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije,
- k) razmatra izvještaje ombudsmena,
- l) provodi istrage i u tu svrhu može zahtijevati svjedočenja, dokaze i dokumenata, ne ulazeći u nadležnosti sudske vlasti,
- m) donosi Poslovnik Skupštine,
- n) vrši i druge nadležnosti koje su joj povjerene.

Član 38.

Skupština dvotrećinskom većinom:

- a) usvaja Ustav Kantona,
- b) donosi Zakon o prenošenju ili delegiranju kantonalne nadležnosti na općinsku ili federalnu vlast, i
- c) smjenjuje i razrješava predsjednika Kantona.

B - Izvršna vlast kantona

1. Predsjednik Kantona

Član 39.

Kanton ima predsjednika.

Član 40.

Predsjednika Kantona biraju većinom glasova poslanici u Skupštini između kandidata koje oni predlože na način predložen u Poslovniku Skupštine.

Član 41.

Predsjednik Kantona ima dvogodišnji mandat i ne može biti biran više od dva puta uzastopno.

Član 42.

Predsjednik Kantona, ukoliko je prekršio zakletvu ili je iz drugih razloga nedostojan vršenja te funkcije, može biti smijenjen.

Član 43.

Ukoliko mjesto predsjednika Kantona ostane upražnjeno, Skupština će izabrati novog predsjednika u roku od 30 dana. U slučaju da predsjednik Kantona bude privremeno u nemogućnosti da obavlja svoju dužnost, predsjedavajući Skupštine vršit će funkciju predsjednika Kantona.

Član 44.

Predsjednik Kantona nadležan je za:

- a) imenovanje Vlade Kantona,

- b) predlaganje sudija kantonalnih sudova,
- c) potpisivanje međunarodnih sporazuma u ime Kantona, koje odobrava Skupština u suglasnosti Parlamenta Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije,
- d) davanje pomilovanja za djela utvrđena kantonalnim zakonima,
- e) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije, radi utvrđivanja da li je Ustav Kantona, predloženi zakon ili zakon koji je usvojila Skupština u skladu sa Ustavom Federacije,
- f) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije radi utvrđivanja da li je predloženi ili usvojeni propis koji donosi organ kantonalne ili općinske vlasti u skladu sa Ustavom Federacije,
- g) razmatranje izvještaja ombudsmena i osiguravanje uvjeta za njihov rad,
- h) staranje o ostvarivanju suradnje sa organima Federacije,
- i) predsjedava sjednicama Vlade, a u svojoj odsutnosti ovlašćuje ministra koji će predsjedavati sjednicama Vlade i
- j) izvršavanje i drugih poslova koje mu povjeri Skupština.

Član 45.

Predsjednik Kantona odgovoran je za:

- a) provođenje politike i izvršavanje kantonalnih propisa uključujući osiguranje izvršavanja odluka kantonalnih i federalnih sudova,
- b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti kantonalnog zakonodavstva,
- c) pripremanje budžetskih prijedloga Skupštini, i
- d) druga pitanja utvrđena ovim Ustavom i Zakonom Kantona.

2. Vlada Kantona

Član 46.

Vladu Kantona čine ministri, čiji se broj utvrđuje Zakonom o vladi.

Član 47.

Ministre imenuje predsjednik Kantona, a imenovanje potvrđuje Skupština.

Svako upražnjeno mjesto popunjava se istim postupkom.

Član 48.

Vlada Kantona se može smijeniti odlukom Predsjednika Kantona ili izglasavanjem nepovjerenja Vladi većinom glasova u Skupštini.

Predsjednik Kantona smjenjuje ministre.

Član 49.

Organizacija Vlade Kantona uređuje se u skladu sa kantonalnim Ustavom i Zakonom, tako da Vlada održava nacionalni sastav stanovništva kao cjeline na teritoriji Kantona, s tim da u svakom slučaju osigurava zastupljenost konstitutivnih naroda. Zakonom Kantona će se utvrditi organizacija kantonalne uprave u skladu sa načelima organizacije koju donosi Parlament Federacije.

Član 50.

Vlada Kantona nadležna je za:

- a) provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa,
- b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti,
- c) pripremu prijedloga budžeta,
- d) osiguranje suradnje Vlade Kantona i ombudsmena,
- e) nadzor nad istragom i krivičnim gonjenjem u vezi sa kršenjem kantonalnih zakona, kao i nad kantonalnom policijom,

- f) osiguranje da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine,
- g) nadzor nad izvršenjem krivičnih i prekršajnih sankcija, ako zakonom Federacije nije drugačije određeno,
- h) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih ovim Ustavom.

Član 51.

Svaki ministar odgovoran je za:

- a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa iz nadležnosti ministarstva na čijem je čelu,
- b) pripremanje, predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svoga ministarstva,
- c) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti ministarstva kojim rukovodi,
- d) izdavanje uputstva, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju izvršavanja zakona iz nadležnosti ministarstva na čijem je čelu, ako je za to ovlašten zakonom,
- e) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi,
- f) davanje odgovora na pitanje poslanika u Skupštini iz nadležnosti ministarstva kojim rukovodi,
- g) pomaganje Predsjedniku Kantona u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona i drugih propisa,
- h) izvršavanje i drugih zadataka koje mu povjeri Predsjednik Kantona.

Član 52.

U izuzetnim slučajevima, za vrijeme trajanja opasnosti po zemlju i Kanton i kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština, Vlada je ovlaštena da donosi propise od vitalnog značaja za Kanton iz nadležnosti Skupštine, kojima se ne mogu derogirati prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije, ovim Ustavom i drugim propisima. Propis donesen u skladu sa prethodnim stavom prestaje da važi čim prestanu okolnosti zbog kojih Skupština nije bila u mogućnosti da se sastane, a najkasnije 30 dana od njegovog objavljivanja.

Član 53.

Predsjednik Kantona i ministri ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije bez prethodnog odobrenja Skupštine.

C - SUDSKA VLAST KANTONA

Član 54.

Sudsku funkciju u Kantonu vrše kantonalni i općinski sudovi.

Član 55.

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i nezavisna i vrši se na osnovu Ustava i zakona Federacije i Kantona.

Član 56.

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Član 57.

Svi sudski postupci su javni, ukoliko za određene izuzetne situacije, zakonom nije drugačije određeno. Sve presude se javno objavljuju.

Član 58.

Kantonalni sudovi osnivaju se zakonom Kantona.

Član 59.

Kantonalni sudovi nadležni su da:

- a) odlučuju po žalbama na odluke općinskih sudova,
- b) odlučuju o stvarima koje ne spadaju u nadležnost federalnih i općinskih sudova,
- c) odlučuju o slučajevima utvrđenim ovim Ustavom,
- d) vrše i druge nadležnosti u skladu sa zakonom.

Član 60.

Odluke kantonálnih sudova donesene po žalbama na odluke općinskih sudova su konačne i obavezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava, zakona i drugih propisa Federacije. Presude, kao i rješenja kantonálnih sudova, koje se odnose na žalbe podnijete u skladu sa stavom 1. ovog člana, posebno su obavezujuće za strane u postupku, kao i za sud na čije je odluka žalba izjavljena.

Član 61.

Jednoobraznost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred svim sudovima uspostaviće se zakonom Federacije. Skupština može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju kantonálnim i općinskim sudovima. U skladu sa pravilima iz prethodnog stava, svaki sud utvrđuje svoju unutrašnju organizaciju i u vezi s tim donosi dopunska pravila.

Član 62.

Zakonom Kantona utvrđuje se broj sudija.

Član 63.

Sudije kantonálnih sudova predlaže predsjednik Kantona iz reda uglednih pravnika, a bira ih Skupština, s tim da nacionalna struktura suda u cjelini održava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona.

Član 64.

Sudije kantonálnih sudova će biti u službi do dobi od 70 godine, ukoliko ne daju ostavku ili ne budu smijenjeni, i to:

- a) sudije kantonálnih sudova konsenzusom sudija Vrhovnog suda,
- b) sudija općinskih sudova konsenzusom sudija najvišeg kantonálnog suda.

Uvjeti službe utvrdiće se posebnim zakonom Kantona. Plaće i druge naknade sudija neće biti umanjivane tokom njihove službe u kantonálnom i općinskom sudu. Predsjedniku Kantonálnog suda može se utvrditi dodatna naknada.

Član 65.

Svaki kantonální sud biraće predsjednika toga suda u skladu sa zakonom.

Član 66.

Sve sudije svih kantonálnih i općinskih sudova biće ugledni pravници najviših moralnih osobina.

VI - OPĆINSKE VLASTI

1. Opće odredbe

Član 67.

U ostvarivanju svojih nadležnosti svaka općina:

- a) preduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i predviđenih u instrumentima u Anexu Ustava Federacije i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije, ovim Ustavom i statutom općine,
- b) izvršava svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u toj općini.

Član 68.

U općini se ostvaruje lokalna samouprava i vrše poslovi predviđeni ovim Ustavom i oni koje na njih delegira Kanton ili Federacija. Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem nadležnosti utvrđenih ovim Ustavom, kantonalnim zakonom i statutom općine.

U općini se naročito:

- a) stvaraju i razvijaju materijali i drugi uvjeti za život i rad i zadovoljavanje materijalnih i zajedničkih potreba, u skladu sa utvrđenom politikom i propisima Kantona i Federacije,
- b) provodi utvrđena obrazovna politika,
- c) preduzima mjere u cilju unaprjeđenja lokalnog poslovanja i humanitarnih aktivnosti,
- d) provodi utvrđena stambena politika,
- e) provodi propise kantonalne vlasti o korišćenju lokalnog zemljišta i prostornog planiranja,
- f) provodi socijalna politika i uspostavljaju službe socijalne zaštite,
- g) izgrađuju i održavaju putevi, vodovodi i ostala infrastruktura lokalnog značaja,
- h) preduzimaju mjere za osiguravanje higijene i zdravlja,
- i) upravlja javnim dobrima u javnoj upotrebi lokalnog značaja,
- j) donese propisi o operezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nije obezbijedila kantonalna ili federalna vlast,
- k) donose propisi za izvršavanje općinskih nadležnosti i u skladu sa zakonom,
- l) obezbjeđuju opći uvjeti za snabdijevanje građana i vršenje uslužnih djelatnosti.

Član 69.

Općine čije većinsko stanovništvo po nacionalnoj strukturi nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu u Kantonu kao cjelini, nadležne su za obrazovanje, kulturu, turizam, lokalno poslovanje, dobrotvorne aktivnosti i radio i televiziju.

Član 70.

Općina ima statut. Statut i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

2. Općinsko vijeće

Član 71.

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Član 72.

Broj općinskih vijećnika utvrđuje se statutom općine.

Član 73.

Mandat članova općinskog vijeća je dvije godine, s tim da mandat prvih članova općinskog vijeća traje jednu godinu.

Član 74.

Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registriranu stranku i biti biran za vijećnika. Svaka stranka će dobiti broj vijećničkih mjesta srazmjerno procentu osvojenih od ukupnog broja važećih glasova.

Član 75.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine,
- b) bira općinskog načelnika,

- c) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nisu osigurali kantonalna ili federalna vlast,
- d) donosi poslovnik o svome radu,
- e) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti.

Član 76.

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim poslovníkom i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Član 77.

Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu općine.

Član 78.

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjedavajućeg općinskog vijeća i općinskog načelnika.

3. Općinski načelnik

Član 79.

Svaka općina ima općinskog načelnika.

Član 80.

Općinskog načelnika bira općinsko vijeće. Bliže odredbe o izboru općinskog načelnika propisuju se statutom općine.

Član 81.

Nespojive su funkcije općinskog načelnika i općinskog vijećnika.

Član 82.

Općinski načelnik nadležan je za:

- a) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, delegiranih ili prenesenih nadležnosti općini od kantonalne i federalne vlasti,
- b) osiguranje saradnje općinskih službenika sa obdusmenima,
- c) staranje o organizaciji općinske uprave i njenom radu,
- d) rukovođenje radom općinskih službi i općinskih službenika,
- e) konsultacije za izbor sudija općinskog suda,
- f) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika,
- g) pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće i
- h) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih zakonom i statutom općine.

4. Općinski sudovi

Član 83.

Općinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona. Finansiranje općinskih sudova se vrši iz budžeta Kantona.

Član 84.

Općinski sud se osniva za područje općine. Za dvije ili više općina može se osnovati jedan općinski sud.

Član 85.

Općinski sudovi imaju izvornu nadležnost za sve građanske i krivične stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim Ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona, dio izvorne nadležnosti nije prenesen na neki drugi sud.

Član 86.

Sudije općinskih sudova imenuje predsjednik najvišeg kantonalnog suda, nakon konsultacija sa općinskim načelnikom.

Član 87.

Svaki općinski sud biraće predsjednika toga suda, u skladu sa zakonom.

VII - AMANDMANI NA USTAV

Član 88.

Amandman na Ustav može predlagati Predsjednik Kantona, Vlada Kantona, klubovi poslanika i većina poslanika u Skupštini. Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati u Skupštini prije isteka roka od dvije sedmice, nakon što je prvi put bio podnesen. Predloženi amandman usvaja se dvotrećinskom većinom poslanika u Skupštini.

Član 89.

Ni jednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti ni jedno od prava i sloboda utvrđenih u Ustavu Federacije i instrumentima predviđenim u Aneksu Ustava Federacije, niti promijeniti ovaj član Ustava.

VIII - USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Član 90.

Ustav Kantona usvojiće i proglasiti Skupština Kantona u prijelaznom periodu, koja se sastoji od pet odbornika iz svake skupštine općine, izabranih od strane i između odbornika skupštine općine izabranih 1990. godine čiji su mandati još uvijek važeći, na način i u postupku utvrđenim Ustavom Federacije. Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Skupštine Kantona u prijelaznom periodu.

Član 91.

Do donošenja zakona i drugih kantonalnih propisa primjenjivaće se svi zakoni, propisi i sudska pravila koja su na snazi u Federaciji.

Član 92.

Skupštine Kantona u prijelaznom periodu:

- a) usvaja Ustav Kantona,
- b) bira predsjednika Kantona u prijelaznom periodu i Vladu Kantona u prijelaznom periodu.

Član 93.

Do prvog saziva Skupštine Kantona, njene funkcije, prema ovom Ustavu, vrši Skupština Kantona u prijelaznom periodu. Čim ovaj Ustav stupi na snagu, Skupština u prijelaznom periodu bira Predsjednika Kantona u prijelaznom periodu. Predsjednik Kantona u prijelaznom periodu nakon toga imenuje ministre u Vladi Kantona u prijelaznom periodu i predlaže sudije kantonalnih sudova. Predsjednik Kantona vrši imenovanje Vlade Kantona u prijelaznom periodu, koju potvrđuje Skupština većinom glasova.

Član 94.

Predsjednik Kantona i članovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih funkcionera u skladu sa ovim Ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim Ustavom.

Član 95.

Skupština Kantona u prijelaznom periodu izabraće sve druge organe u prijelaznom periodu, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Član 96.

Odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine, čiji mandati su još uvijek važeći, u najkraćem roku izabraće organe u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom.

Član 97.

Ako je teritorija općine u cjelosti po privremenom okupacijom agresora, obrazuje se samo općinsko vijeće i općinski načelnik te općine, sa privremenim sjedištem, u pravilu, na području Kantona. U slučaju iz stava 1. ovog člana, općinsko vijeće i općinski načelnik vrše samo one nadležnosti koje su u vezi sa stvaranjem uvjeta za organiziranje rada općine na svojoj teritoriji i ostvaruju suradnju sa nadležnim organima Federacije, Kantona i općina u vezi sa zbrinjavanjem izbjeglih i raseljenih građana svoje općine i stvaranje uvjeta za njihov povratak u svoje domove.

Član 98.

Skupština će izabrati predsjednika Kantona na sjednici prvog saziva. U roku od dvije sedmice nakon izbora, predsjednik Kantona imenovaće Vladu Kantona, a Skupština Kantona će razmotriti imenovanje Vlade Kantona po hitnom postupku. Odredbe iz stava 1. i 2. ovog člana se primjenjuju prilikom izbora predsjednika Kantona i Vlade Kantona nakon održavanja izbora iz člana IX 4. (1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 99.

Na javne dužnosti u Kantonu ne mogu se birati osobe osuđene za ratne zločine ili one protiv kojih je pokrenut sudski postupak zbog ratnih zločina, odnosno za djela koja ih čine moralno nepodobnim za vršenje tih dužnosti.

Član 100.

Obavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine korišće se u proračunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu.

Član 101.

Ovaj Ustav stupa na snagu danom usvajanja, a objavit će se istog dana na Oglasnoj tabli Kantona, s tim da će se naknadno objaviti i u Službenim novinama Kantona.

Broj 40/95

20. septembra 1995. godine

Zenica

Predsjedavajući Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Ahmet Aličić, s. r.